

(המשך מעמוד 15)

יאהוד' אני אומר: יאהוד, מוסלמי, נוצרי, כולם בני-אדם. ועל-פי רוב זה עובד.

אבל אי-אפשר להתעלם מהעובדה שאתה ישראלי.

נכון.

וזה משנה מבחינת התחושה שלך?

אתמול, כשצילמתי בהלווייה, הרגשתי צורך להתנצל. הרגשות היחידים שיש לי הם המלה על החיילים, וזה הכל. כל העניין של נאמנות כפולה הוא חטאי.

מה זאת אומרת?

יש לזה שני חלקים. חלק אחד הוא המיק צוענות שלי, אנחנו מיקצוענים בלי חל ושרק. והחלק השני הוא היותנו ישראליים. מה הקשר לנאמנות כפולה? למה למי? הישראליים מתחלקים היום באופן ברור לשניים. מי שחושב שצריך להחזיר את השטחים הכבושים, ומי שחושב שצריך להמשיך ולהחזיק בהם. אז למה מת-קשרת הנאמנות הכפולה. למי שאומרים שצריך לספק, או למי שאומרים שלא צריך לספק?

הישראלים מחולקים. עבור אחד אני פטריוט גדול, ועבור השני אני אויב המדינה. נאמנות כפולה היא הבעת עמדה פוליטית.

לא איכפת לך מהתרמית של יש-ראל?

גם זו אמירה פוליטית. יכול להיות שמה שאני מצלם יגרום לנסיגה מהשטחים, ואז, לדעתי, זה ישפר את תרמית של ישראל. לעומת זאת, מישהו אחר חושב שמה שאני מראה זה אסון למדינה. יש שתי צורות להסתכל על הצילום של

אני חושב שהצבא, באופן כללי, כשיא האובייקטיביות, מבלי לערב דיעות פוליטיות, עושה עבודה טובה בשטחים. ואני יוצא מתוך הנחה שצבא צריך לעשות את מה שהממשלה אומרת לו. כי בסך-הכל, במשך הזמן שהעסק הזה נמשך, ואם מונים את כמות האירועים והסיכון היחסי שהחיילים נמצאים בו, יש מעט נפגעים.

תלוי מאיזה צד מסתכלים.

במקומות אחרים ובמצב דומה לא היו מתג-הגים במתינות כזו. יש בוודאי מיקרים שאנשים נהרגו בחינם.

איך אתה מסביר את העובדה שב-כל שלושת החודשים האחרונים של ההתקוממות עוד לא קרה שצלם צילם מיקרה דומות?

אין לי הסבר, אבל זה רק מראה שהעניין הזה אונטני.

מה אונטני?

ההתקוממות. אפשר להסכים בתיאוריה שהפגנות שיש בהן הרגים הן הפגנות הכי קשות. ואם אף פעם לא היה שם צלם, זאת אומרת שהיו בערך מאה הפגנות קשות שלא צולמו.

ומה זה אומר?

שההתקוממות אונטנית, לא תיקשורתית. יש קרוב למאה הרגים שנהרגו בהפגנות, שלא צולמו בכלל. אז איך מסבירים את זה כריזק? גם את הפצועים כמעט ולא צילמו, ופה מדובר בכמה אלפים. זאת אומרת שהיו בערך בין 1000 ל-2000 הפגנות קשות, והן לא צולמו כלל.

האם זה לא מצביע על חוסר המיקצועיות שלכם?

במידה מסוימת כן.

אז לאור זה מה בעצם רוצים מכם?

הביקורת נגדנו היא פוליטית. היא באה מצד

תמונה שגרמה לסערה: מתנחל אחרי ירי במפגנים. הייתי הראשון שצילם מתנחל יורה. ולא סתם מתנחל...

משה אלפרט, הצלם של טי-בי-אס שצילם את החיילים מכים. ומה? צורה אחת היא כמו שאני אומר: זה קרה וצריך היה לצלם את זה. זה הכלל היסודי. והצורה השנייה היא שמאז מתחבטת כל המערכת איך לספל בבעייה. הרי צץ פה ג'יני מהבנקוב. חיילים מכים. זה לא חריג, זה תופעה. תארי לעצמך שלא היה צילום כזה. הרי הצבא לא מתייחס למה שלא צולם. מה שלא צולם כאילו לא היה.

אז לדעתך המצלמה היא גורם מרגיע, כי החיילים מתנהגים אחרת ליר מצלמה?

בפירוט כן. טו-סוף מספלים ברברים. אבל יש מי שאומר שזה הפרצוף המכוער של ישראל ושלא צריך להראות אותו.

האם יש אירועים שאתה לא מצילם?

אני מצלם הכל. אני מצלם את כל מה שקורה. האמת הכי טובה היא המציאות.

אילו היית רואה חבר שלך מכה, היית מצלם?

יש להניח שהייתי רץ אליו ואומר לו להפסיק. אתה משרתת במולואים?

לא צלם לי לפז הפגנות בחייל. ואם היו קוראים לך?

הייתי הולך והייתי מפור הפגנות בדרך הכי אנושית שאני יכול.

אנשים חושבים שזה אפשרי, שיש בכלל דבר כזה?

דיף להיות תמיד הטוב ביותר מבחינה מיקצועית. והתחרות קשה מאוד. יש קבוצת צלמים באותה רמה, וזו רמה גבוהה מאוד.

תעשו הכל כדי להשיג תמונה? מה זה הכל?

הכל, זה למשל לארגן הפגנה. אני לא צריך לארגן הפגנה כשביום אחד יש לי חמש הפגנות ברמאללה. זו טענה אידיולוגית. על כל הפגנה שאני מצלם יש עשר שאני לא מצלם. ושם בדרך-כלל נפצעו ונהרגו אנשים.

אתה מוחד כשאתה בשטח? פוחד פחד מוות. מאוד פוחד.

ממיו? מכולם. מהשבאב, מהצבא, מהפתעות בדרך.

אתה חמוש? לא, אני חמוש במצלמה.

מדוע אתה לא חמוש? אני לא מאמין שזה יעזור לי.

היית פעם בסכנת-חיים? אני מאמין שאפשר לצמצם למינימום את הסכנה בשטח.

איך? יש לנו ציוד טוב, אני לא חייב לעמוד בתוך האירוע, אני יכול לעמוד מהצד.

אבל אז הצילומים פחות טובים? אני לא חייב לעמוד מול המפגינים או מול החיילים. אני יכול לצלם את האירוע בנאמנות גם מבלי להיות בפנים. מצד שני הסכנות הכי גדולות הן במצבי-הפתעה.

למשל? פתאום מגיעים מאיוו פינה עשרה שבאב ומי כסחים את הרכב.

זה קרה לך? כן. כמה חודשים לפני ההתקוממות כיסחו לי את הרכב באבנים. הצלחתי להימלט ואו עצרתי כדי לראות מה הגזק. הם איתרו אותי וזרקו עלי אבנים באופן כזה שלא יכולתי להיכנס בחזרה לרכב. מול שהיה צוות אחר בסביבה, הם פתחו לי את הדלתות של הרכב שלהם והגעתי אליהם בריצה שפופה והם חילצו אותי. השארתי במקום את הרכב שלי עם כל הציוד. וזה קורה, כמו שקורה שהחיילים מכים אותנו לעיתים.

היכן אותך? לא ממש, אבל דוחפים, מדי פעם נותנים חבטה, אבל אני לוקח את זה כחלק מהעניין.

אתה רב עם החיילים? אני משתרל שלא לריב. אני משתרל שהווי כוח יהיה אם מותר לי לצלם או אסור לי לצלם באותו הרגע.

אתה היית הראשון שצילמת מתי נחל יורה? כן.

מתי זה היה? ב-1981. וזה לא היה סתם מתנחל, זה היה פינחס ולרשטיין.

ובאיזה אירוע זה היה? כנראה שהוא רצה לעשות ניסוי כלים. היתה הפגנה של נשים וילדים מול העירייה של אל-בירה. הצבא פירז אותם, ואחרי הפיזור הופיע פינחס ולרשטיין עם עוד מתנחל והם ניסו לזנב בכיוון ישר במפגינים שברחו.

כלומר, ירו להם בגב? כן. והצבא עמד ולא עשה כלום, עד שהכינו שזה מוגזם והם ביקשו מהם להפסיק. אגב, ולרשטיין טען אז שזה היה לו ברירה אלא לירות.

ובאותה הפגנה גם נפצעת? לא. נפצעתי בוויח ולורוזה. זה היה יום אחרי שאלן גורמן ירה ברה-הבית והיו הלוויות שליו בהפגנות. זה היה ב-1982, באפריל, נרמה לי וגם שם לא היה רציני ממש, אבל היו במקום נושאי נשק, היו לובשי מדים והיו מתנחלים. המתנחלים לא ירו, ככל שידוע לי. צילמתי הפגנה, ידוי

לדעתי, אם לא היו סוגרים את חברון לתיקשורת, לא היו שיבעה הרגים, וחובת ההוכחה היא על הצבא

אבנים, לא משהו מיוחד, היום אפילו לא היו משרדים את זה. ותוך כדי צילום קיבלתי כדור. ממיו?

ממקור לא ידוע. המיטרה לא הצליחה לאתר מי ירה. גם קיבלתי מיכתב מהמיטרה שהתיק נסגר, כי היורה לא התגלה.

האמנת? זוכתי את זה.

מדוע? רציני להגיש תביעת-פיצויים, אבל חודשיים אחרי זה פרצה מלחמת-הלבנון. אנשים נהרגים ואני הולך לעשות כסף מפציעה? הפציעה אומנם השכיחה אותי לחודש וחצי, אבל בסך-הכל לא קרה לי כלום ואני חי.

במה זמן אתה מצלם? שבע שנים.

איך התחלת? בתקופה שהייתי מקליט עברתי עם אלכס

בנדור, צלם של טי-בי-אס. עברתי איתו בערך שנה ואז החלטתי שאני מסוגל גם לצלם, והתי-חלתי לצלם. אבל עד היום צילום בשבילי הוא סיגנית. אני לא מבין דבר בצילום. ומעולם גם לא הבנתי ואני גם לא מעוניין להבין. יש צלמים יותר טובים ממני בשטח.

אז במה אתה טוב? אם אני צריך לאפיין את עצמי, אז אני מתמיד, אני איש-חירות, אני עובד עם הלב ועם הראש. אני לא מגדיר את עצמי כצלם טוב. אני לא אחר שכונה את הפריימים וחושב איך זה ייראה. אני די אוטומט כזה. טכניקות-הצילום שלי בנויות על לימוד עצמי, לא אמרו לי איך עושים את זה.

למה מראש הלכת לבחון של עיתונות? אין לכך סיבה הגיונית. ב-1978 הייתי באר-צות-הברית. כשחזרתי החלטתי שאני לא רוצה לחזור לקיבוץ.

ומדוע עזבת את הקיבוץ? החלטתי שאני רוצה לנסות לחיות בעיר. היתה לי הרגשה שאני לא אהיה מסוגל לממש את עצמי בקיבוץ, ולא ידעתי שאני הולך להיות צלם. אני גם לא חושב שאני ממש את עצמי היום, אבל זו היתה הסיבה המקורית.

כלומר התגלגלת לעיתונות במיקר רה?

לגמרי, אין שום סיפור וזהו מאחורי זה.

אתה מצטער שבחרת במיקצוע הזה?

אני מצטער שאני עדיין כזה. הייתי רוצה להיות במקום אחר, אולי בטלוויזיה, אבל לא בעבודת-שטח.

במה כן? הפקה, ניהול, אפילו בחדשות, אבל לא ברמה של שטח.

מדוע? כי מיציתי את עצמי בתחום הזה.

אבל בימים האלה יש, יבול רב" מבחינת הצילום?

נכון.

אתה לא מרגיש שאתה עושה היסטוריה?

יש לי תחושה שאני מצלם היסטוריה, לא עושה היסטוריה. אבל זה לא קשור לאמביציות הפרטיות שלי.

כלומר זה עניין אישי של קידום? כן, בפירוט. יש לי תחושה אישית חריפה של רצון להוכיח את עצמי כל הזמן, זו תחושה מוגז-זמת אפילו.

אתה חושב שאתה מרגיש אחרת מישראל ממוצע, מבין שאתה רואה דברים שאדם ממוצע לא רואה?

יש לי את הזכות להרגיש כמו שאני מרגיש לא בגלל תיאוריה שאני מאמין בה, אלא בגלל דברים שאני רואה בשטח. אני מסיק מסקנות על-פי עדות-ראייה, ולא על-פי שטיפת-מות. ואם כולם היו חשופים לזה הרבה דיעות היו משתנות. המתנחלים רואים את מה שאתה רואה?

לא, הם רואים את הציור הראשי שלהם. ומלבד זאת צורת-החשיבה שלהם לא רצינואלית. אצל רובם המניע הוא דתי, וקיימת גם הרבה שינאה לערבים.

ואתה חושב שאתה אובייקטיבי? לא.

אתה צריך להיות אובייקטיבי? אני צריך לצלם אובייקטיבי, אבל אני גם אדם פרטי. מותר לי להחזיק בדיעות.

(המשך בעמוד 42)

העולם הזה 2638

יש לי הפרייזלגיה להרגיש מה שאני מרגיש לא בגלל תיאוריה שאני מאמין בה, אלא בגלל דברים שאני רואה בשטח

במה זמן אתה מצלם? שבע שנים. איך התחלת? בתקופה שהייתי מקליט עברתי עם אלכס

יש לי הפרייזלגיה להרגיש מה שאני מרגיש לא בגלל תיאוריה שאני מאמין בה, אלא בגלל דברים שאני רואה בשטח

בנדור, צלם של טי-בי-אס. עברתי איתו בערך שנה ואז החלטתי שאני מסוגל גם לצלם, והתי-חלתי לצלם. אבל עד היום צילום בשבילי הוא סיגנית. אני לא מבין דבר בצילום. ומעולם גם לא הבנתי ואני גם לא מעוניין להבין. יש צלמים יותר טובים ממני בשטח.

אז במה אתה טוב? אם אני צריך לאפיין את עצמי, אז אני מתמיד, אני איש-חירות, אני עובד עם הלב ועם הראש. אני לא מגדיר את עצמי כצלם טוב. אני לא אחר שכונה את הפריימים וחושב איך זה ייראה. אני די אוטומט כזה. טכניקות-הצילום שלי בנויות על לימוד עצמי, לא אמרו לי איך עושים את זה.

למה מראש הלכת לבחון של עיתונות? אין לכך סיבה הגיונית. ב-1978 הייתי באר-צות-הברית. כשחזרתי החלטתי שאני לא רוצה לחזור לקיבוץ.

ומדוע עזבת את הקיבוץ? החלטתי שאני רוצה לנסות לחיות בעיר. היתה לי הרגשה שאני לא אהיה מסוגל לממש את עצמי בקיבוץ, ולא ידעתי שאני הולך להיות צלם. אני גם לא חושב שאני ממש את עצמי היום, אבל זו היתה הסיבה המקורית.

כלומר התגלגלת לעיתונות במיקר רה?

לגמרי, אין שום סיפור וזהו מאחורי זה.

אתה מצטער שבחרת במיקצוע הזה?

אני מצטער שאני עדיין כזה. הייתי רוצה להיות במקום אחר, אולי בטלוויזיה, אבל לא בעבודת-שטח.

במה כן? הפקה, ניהול, אפילו בחדשות, אבל לא ברמה של שטח.

מדוע? כי מיציתי את עצמי בתחום הזה.

אבל בימים האלה יש, יבול רב" מבחינת הצילום?

נכון.

אתה לא מרגיש שאתה עושה היסטוריה?

יש לי תחושה שאני מצלם היסטוריה, לא עושה היסטוריה. אבל זה לא קשור לאמביציות הפרטיות שלי.

כלומר זה עניין אישי של קידום? כן, בפירוט. יש לי תחושה אישית חריפה של רצון להוכיח את עצמי כל הזמן, זו תחושה מוגז-זמת אפילו.

אתה חושב שאתה מרגיש אחרת מישראל ממוצע, מבין שאתה רואה דברים שאדם ממוצע לא רואה?

יש לי את הזכות להרגיש כמו שאני מרגיש לא בגלל תיאוריה שאני מאמין בה, אלא בגלל דברים שאני רואה בשטח. אני מסיק מסקנות על-פי עדות-ראייה, ולא על-פי שטיפת-מות. ואם כולם היו חשופים לזה הרבה דיעות היו משתנות. המתנחלים רואים את מה שאתה רואה?

לא, הם רואים את הציור הראשי שלהם. ומלבד זאת צורת-החשיבה שלהם לא רצינואלית. אצל רובם המניע הוא דתי, וקיימת גם הרבה שינאה לערבים.

ואתה חושב שאתה אובייקטיבי? לא.

אתה צריך להיות אובייקטיבי? אני צריך לצלם אובייקטיבי, אבל אני גם אדם פרטי. מותר לי להחזיק בדיעות.

(המשך בעמוד 42)

העולם הזה 2638